

POSTANOWIENIE

21 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 21 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. P.
przeciwko Bankowi
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 3 listopada 2023 r., I ACa 102/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia stronie pozwanej niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

(E.C.)

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 3 listopada 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanej Banku (...) od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym

Sączu z 30 listopada 2021 r., którym zasądzono od strony pozwanej na rzecz powoda K. P. kwotę 141 016,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 22 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie jego powództwo o zapłatę oddalono.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu odwoławczego pozwana oparła na obu podstawach przewidzianych w art. 398³ § 1 k.p.c. W ramach podstawy materialnoprawnej skarżąca zarzuciła naruszenie art 189 k.p.c. w zw. z art. 58 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na tym, że Sąd Apelacyjny, w ślad za Sądem Okręgowym ustalił, że umowa jest nieważna z uwagi na występowanie w niej sprzecznych z zasadami współżycia społecznego klauzul przeliczeniowych odnoszących się do tabel kursowych banku, podczas gdy sąd, stwierdzając taką okoliczność, powinien zastosować art. 385¹ § 1 i 2 k.c., które to przepisy stanowią w stosunku do art. 58 § 2 k.c. *lex specialis*, a tym samym orzeczenie nieważności na tej podstawie było nieuprawnione oraz naruszenie art. 367 k.c. w zw. z art. 369 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji przyjęcie, że wierzytelności z tytułu umowy kredytu przysługują kredytobiorcom (małżonkom) solidarnie, a w konsekwencji uznanie, że powód jest samodzielnie uprawniony do domagania się od banku zapłaty (w tym również kwot wpłaconych przez byłą żonę powoda), podczas gdy zgodnie z brzmieniem art. 369 k.c., zobowiązanie jest solidarne, jeżeli wynika to z ustawy lub z czynności prawnej, a to nie miało w sprawie miejsca. W ramach podstawy prawnoprocesowej pozwana zarzuciła naruszenie art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku, z którego nie można jednoznacznie odczytać, czy Sąd Apelacyjny uznaje umowę za nieważną na podstawie art. 58 § 2 k.c. w związku z naruszeniem zasad współżycia społecznego, czy też nieważność umowy wywodzi wyłącznie z faktu wyeliminowania z umowy klauzul abuzywnych i następcej niemożności jej dalszego wykonywania.

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności wynikającej z naruszenia art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 § 2 k.c. Skarżąca na uzasadnienie swego twierdzenia przytoczyła stanowisko Sądu odwoławczego. Wskazał on mianowicie, że kredytobiorca w przypadku uzyskania pełnej informacji, mógłby zdecydować, czy podpisać umowę kredytu obciążoną

ryzykiem kursowym (z bardzo wysokim poziomem wahań). Sąd przyjął, że to brak szczegółowej informacji ostatecznie spowodował, iż powód podjął decyzję o związaniu się umową. Brak dostatecznego pouczenia o ryzyku kursowym stanowił - według Sądu - naruszenie zasad współżycia społecznego, co już z tego powodu czyni umowę nieważną od chwili jej zawarcia. Sąd podkreślił również, że należyta informacja o ryzyku kursowym nie może opierać się na założeniu, że każdy rozważny kredytobiorca jest świadomy, iż kursy walut są zmienne. Nie to jest bowiem istotne, że kursy walut ulegają zmianie, lecz to, jakie są skutki takich zmian dla wysokości świadczeń stron oraz jakie są ich granice. Pozwana argumentowała, że podejście Sądu Apelacyjnego należy uznać za rażąco sprzeczne z aktualnym orzecznictwem Sądu Najwyższego, który wskazuje, że przepisy dotyczące ochrony praw konsumenta w ramach oceny postanowień umownych są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów ogólnych Kodeksu cywilnego dotyczących ważności stosunku zobowiązaniowego (art. 58 k.c., art. 353¹ k.c.). Oznaczało to, że Sąd Apelacyjny powinien był w pierwszej kolejności dokonać oceny umowy kredytowej na podstawie art. 385¹ i następnych przepisów k.c.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania bądź o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje

po raz kolejny sprawy, a jedynie skargę, która stanowi szczególny środek zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżąca nieskutecznie powołała się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c.

Przewidziana w tym przepisie oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy już z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić stosowną argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego bądź procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ. i z 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Należy przy tym podkreślić, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz jedynie sytuacja, w której zarzucone naruszenie spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu

Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ. i powołane tam orzecznictwo).

Uwzględniając aktualne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Sądu Najwyższego w zakresie problematyki ważności kredytów odniesionych do CHF, przez pryzmat klauzul przeliczeniowych i klauzul ryzyka walutowego nie ma podstaw do podzielenia tezy skarżącej, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna (zob. szczegółowe wywody m.in. w postanowieniach Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyrokach w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

Już tylko na marginesie należy wskazać, że w zdaniach odrębnych do uzasadnień wyroków Sądu Najwyższego w sprawach II CSKP 377/22 i II CSKP 395/22 oraz w zdaniach odrębnych do wyroków w sprawach II CSKP 616/22, II CSKP 701/22 i II CSKP 1511/22, podjęto próby rozwiązania zagadnień prawnych związanych z klauzulami przeliczeniowymi i klauzulami walutowymi, w tym klauzulami ryzyka walutowego - przy uwzględnieniu orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej - na tle konkretnych stanów faktycznych w odniesieniu do problematyki nieważności umów kredytowych indeksowanych i

denominowanych do waluty obcej, zawieranych z konsumentami. Jednak w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych zaprezentowane tam koncepcje w ogóle nie przyjęły się.

(E.C.)

[ał]